

Onderwerp: Bezwaar tegen verlenging naturalisatietermijn van 5 naar 10 jaar — zorgen over integratie, rechtvaardigheid en concurrentievermogen

Geachte leden van de consultatiecommissie,

Hierbij maak ik met klem bezwaar tegen het wetsvoorstel om de naturalisatietermijn te verlengen van vijf naar tien jaar volgens artikel 8 van de Rijkswet op het Nederlanderschap. Dit voorstel is niet alleen onevenredig, maar het bevat ook innerlijke tegenstrijdigheden, ondermijnt integratie en verzwakt het vermogen van Nederland om toptalent aan te trekken en vast te houden.

1. Naturalisatie bevordert integratie — het bewijs is duidelijk

- Onderzoek in Nederland toont aan dat staatsburgerschap de arbeidsparticipatie en het loon verhoogt, met name voor vluchtelingen en migranten uit minder ontwikkelde landen. (<https://cris.maastrichtuniversity.nl/en/publications/naturalisation-and-immigrant-earnings-why-and-to-whom-citizenship>)
- Staatsburgerschap vermindert ook ruimtelijke segregatie: genaturaliseerde immigranten verhuizen veel vaker uit migrantengeconcentreerde buurten, wat wijst op bredere integratie in de Nederlandse samenleving. (<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/00420980211006030>)
- De "citizenship premium" laat zien dat migranten vaak investeren in onderwijs, taalvaardigheden en werk terwijl ze toewerken naar staatsburgerschap, wat zowel de productiviteit als de maatschappelijke participatie verhoogt.
- In plaats van naturalisatie uit te stellen, zouden we het juist moeten gebruiken als krachtig instrument voor integratie—een middel dat participatie en gevoel van erbij horen bevordert.

2. Het voorstel bevat tegenstrijdige doelen: bevolkingsbeheersing vs. "paspoort shoppen"

- De regeringsnota stelt dat één doel is om bevolkingsgroei te beperken ("drukker, grijzer, diverser"). Tegelijkertijd wordt naturalisatie gekarakteriseerd als iets waar mensen misbruik van maken door een paspoort te verkrijgen en vervolgens te vertrekken. Deze twee doelen zijn fundamenteel onverenigbaar:
 - Als de zorg is dat mensen na naturalisatie vertrekken, dan voorkomt het weigeren van staatsburgerschap hun vertrek niet—het ontnemt hen alleen rechten.
 - Vrij verkeer binnen de EU is een wettelijk recht onder EU-verdragen, geen "misbruik." Het uitoefenen van dit recht kan niet legitiem worden gekwalificeerd als misbruik van de Nederlandse nationaliteit.
 - Onderzoek van de Universiteit Utrecht toont juist aan dat naturalisatie de kans vergroot dat mensen in Nederland blijven, niet dat ze vertrekken. ("Naturalisation and mobility in the migrant life course": <https://research-portal.uu.nl/en/publications/naturalisation-and-mobility-in-the-migrant-life-course-a-longitudinal-study>)

3. Duitsland en andere landen bieden snellere of vergelijkbare trajecten

- De hervormde Duitse nationaliteitswet van 2024 verlaagde de verblijfseis van 8 naar 5 jaar, met een uitzonderlijk integratietraject dat staatsburgerschap na slechts 3 jaar mogelijk maakt—allemaal terwijl dubbele nationaliteit wordt toegestaan.
(<https://www.bmi.bund.de/EN/topics/constitution/nationality/nationality-law/nationality-law.html>)
- Portugal: 5 jaar vereist.
- Frankrijk: 5 jaar standaard, verminderd tot 2 jaar voor universitair afgestudeerden of mensen met militaire dienst.
- Een eis van 10 jaar zou Nederland een van de meest restrictieve landen van West-Europa maken, wat onze aantrekkingskracht op internationaal talent aanzienlijk schaadt.

4. Impact op kennismigranten en economisch concurrentievermogen

- Kennismigranten zijn essentieel voor Nederlandse sectoren waaronder tech, onderzoek en financiën. Ze worden internationaal geworven, en Nederland moet concurreren met steden als Berlijn, Wenen en Lissabon. Een staatsburgerschapseis van 10 jaar zal veel van deze professionals naar landen met snellere, zekerder trajecten drijven.
- Het uitstellen van staatsburgerschap vertraagt ook volledige economische en sociale integratie, wat langdurige binding, investering in Nederland en loyaliteit aan de Nederlandse samenleving vermindert.
- De wet maakt geen enkele uitzondering voor kennismigranten, ondanks het feit dat zij netto positief inkomen bijdragen en actief door de Nederlandse overheid zelf worden geworven.

5. Het ontbreken van een overgangsregeling is fundamenteel onrechtvaardig

- Het voorstel bevat geen overgangsperiode voor mensen die bijna in aanmerking komen. Iemand met 4 jaar en 11 maanden verblijf zou plotseling nog 5 jaar moeten wachten, terwijl iemand met precies 5 jaar meteen kan aanvragen. Dit is willekeurig en schendt basisbeginselen van rechtszekerheid en evenredigheid.

6. Het creëren van discriminatie, ongelijkheid en tweederangs staatsburgerschap

- Deze wet zal een grote groep langdurige inwoners creëren die volledig bijdragen aan de Nederlandse samenleving maar tot tien jaar lang worden uitgesloten van gelijke rechten. Dit verankert ongelijkheid, bevordert discriminatie en riskeert een permanente onderklasse van "tweederangs inwoners" te creëren die zich buitengesloten voelen in plaats van geïntegreerd.

Gevraagde aanpassingen:

1. **Voer een algemene overgangsregeling in** zodat inwoners die al toewerken naar naturalisatie niet plotseling en willekeurig worden benadeeld.
2. **Behoud of breid uitzonderingen uit:** handhaaf verkorte termijnen voor vluchtelingen, echtgenoten/partners, kennismigranten en voormalige Nederlanders.
3. **Koppel versnelde naturalisatie aan objectieve integratieprestaties** (taalniveau B1, inburgering, stabiel werk/huisvesting) in plaats van een algemene vertraging op te leggen.

4. **Publiceer de IND-effectanalyse (EAUT) vóór parlementaire besluitvorming.**

Zoals momenteel opgesteld, ondermijnt deze wet integratie, verankert het ongelijkheid, schaadt het economisch concurrentievermogen en creëert het juridische onrechtvaardigheid. Naturalisatie zou moeten worden versterkt en gebruikt als belangrijk integratie-instrument, niet beperkt. Ik dring er met klem bij de regering op aan om te heroverwegen en een meer evenwichtige, op bewijs gebaseerde aanpak te kiezen.

Met vriendelijke groet,